

Fától az erdőt...

A fák pótolhatatlan részei a természetnek: nem csupán az életünkhöz nélkülözhetetlen oxigén előállításában és a szén-dioxid megkötésében vesznek részt, hanem rengeteg élőlénynek nyújtanak otthont és menedéket, illetve meghatározó alkotóelemei a tájnak. Emellett a mezőgazdaságban betöltött szerepük is jelentős: fontos részét képezik a talajvédelemnek, például megakadályozzák a talajeróziót (talajpusztulás), csökkentik a széléroziót (szél pusztító hatása).

Ha kimentek a kertbe, vagy akár csak az utcán sétáltok, biztosan találkoztok egy vagy több fával. Ha jobban szemügyre veszitek, láthatjátok, mekkora élet lakozik ezeken a hatalmas óriásokon: lombkoronájukban fészkel rengeteg madár, s kérgükön megfigyelhetők az apró rovarok. Ha a természetben jártok, több száz faegyedből álló erdő tárul a szemetek elé.

Az idős faegyedek fontos részei a természetnek: bújó- és táplálkozóhelyet nyújtanak számos rovar-, emlős- és madárfaj számára. E fajok többsége védett vagy fokozottan védett, és kifejezetten ezekhez a fákhöz kötődik. A denevérek és pelék például kimondottan szeretik ezeket az idős fákat.

Talán nem is sejtitek, de sok esetben ezek az öreg fák, vagy pont a holtfák azok, melyeknek ugyan esztétikai értékük már kevésbé van, de fontos, hogy a területen hagyják őket. A holt faanyag szintén sok-sok rovar-, gomba- és zuzmófaj otthona: gondoltátok volna, hogy például egy szarvasbogárnak, amelynek fejlődése pont ilyen holt faanyagban megy végbe, akár 5 évbe is telhet, mire eléri kifejlett alakját?

Szükséges tehát védenünk az erdőt, s vele együtt azt az életközösséget, amelynek otthont ad.

Legrégebbi állatkerti fák

Állat- és Növénykertünk 1866-ban nyitotta meg először kapuit, de már az alapítás előtt is egy mocsaras-fás ligeterdő állt a helyén. Ráadásul a XIX. század eleji tájépítészeti korszakban, a „platán-korszakban”, pontosan 1813-tól kezdődött Nebbien Henrik műkertész nagy Városliget-rendezési tervének kivitelezése.

A legidősebb ma is élő fánk ebből az időszakból származik, a Nagytó partján a Japánkert szélén áll a legöregebb juharlevelű platánunk (*Platanus acerifolia*), aki köszöni szépen, majd kicsattan az egészségtől. Hozzá hasonlóak sokan vannak még a kertben, úgy 40-45 fa, de feltételezhetően a legidősebb ő.

Ugyancsak száz év feletti a mi Döbrögi platánunk is, akit 2016-ban ültettünk át a volt Vidámpark területéről a Mesevárba.

Az átültetésről szóló cikkünket itt olvashatjátok:

<https://zoobudapest.com/pannonpark/hirek/koros-platan-atultetese>

A legöregebb fa, amihez pontos telepítési dokumentáció is tartozik, egy olyan kanadai nyár, amit 1911-ben ültettek el elődeink. A 109 éves nyárfa a Dél-Amerika kifutóban áll, de mivel puhafa, biztosan nem lesz olyan hosszú életű, mint Döbrögi, vagy a japánkerti platán.